

SALUT

“A la presó he entès que soc esquizofrènic”

Tots els centres penitenciaris de Catalunya tindran un equip permanent de salut mental a la tardor

PAU ESPARCH
BARCELONA

Les parets dels passadissos i de les habitacions són blanques, les d'algunes sales són verdes pàl·lides, i les portes i les finestres són blaves. Des de dins, si no fos per les reixes i els cancells de seguretat, seria un hospital psiquiàtric qualsevol. Però es tracta de la Unitat Hospitalària Psiquiàtrica Penitenciària de Can Brians I, que se situa dins del recinte de la presó i que és més coneguda per les seves sigles: UHPP. És l'espai de salut mental de referència per a tots els centres penitenciaris de Catalunya, ja que disposa d'un servei d'urgències les 24 hores.

La UHPP atén un centenar de presos i en Miqui (nom fictici) és un dels pacients. És dels més veterans, perquè ja fa un any i nou mesos que hi està ingressat. “És dur viure aquí perquè el pati és petit, hi ha poques activitats... Però es va paint a poc a poc”, explica en Miqui. Ell va entrar a la presó perquè va matar el seu pare. “Em pensava que havia organitzat un complot. Sentia una veu que em deia que l'havia de matar i que després m'havia de suïcidar, però no vaig tenir el valor de suïcidar-me”, recorda. La psiquiatra que va rebre en Miqui a la primera presó on va anar va derivar-lo a la UHPP.

“Quan vaig arribar aquí, per primera vegada ho vaig entendre tot. Abans pensava que tenia superpoderes i que sentia una veu real –destaca el pacient–. A la presó he entès que soc esquizofrènic”. Ell no havia rebut cap tractament fins que va ingressar a la UHPP i llavors va adquirir consciència de la seva malaltia. “Abans prenia moltes substàncies, com porros, cocaïna, pastilles d'èxtasi...”, lamenta en Miqui, que ara s'ha adonat que pateix l'esquizofrènia per les drogues que havia consu-

mit. “Desintoxicar-me de les substàncies ha sigut fàcil i m'ha permès veure la realitat –valora el pacient–. El més dur és que vaig matar el meu pare. Me'n sento molt culpable”. Des de l'associació Obertament recorden el perill d'estigmatització que comporta vincular qualsevol fet violent amb persones que passen per una malaltia mental.

Millorar la xarxa d'atenció

En Miqui és un dels ingressats a rehabilitació de l'UHPP. De mitjana, l'estada en aquesta fase és de dos anys i dos mesos. Els pacients de rehabilitació estan tancats dins l'espai de salut mental de Can Brians, igual que els aguts i els subaguts, tot i que a diferència dels altres fan sortides

fora de la presó i activitats en alguns mòduls del centre penitenciar. En el cas dels ingressats aguts, l'estada mitjana és de 13 dies; i dels subaguts, de 62 dies. Tot i això, l'objectiu principal de la UHPP és establir com més aviat millor els pacients. “Quan algú ingressa amb un brot psicòtic, se l'estabilitza fins que està en condicions de tornar a la presó on està internat habitualment. Si no, passa a subaguts i si no s'arriba a establir perquè la malaltia es cronifica, passa a rehabilitació”, diu el coordinador de la UHPP, Álvaro Muro.

Per tant, amb la finalitat d'acostar els tractaments de salut mental a tots els presos, els departaments de Justícia i Salut van anunciar ahir que el pressupost en aquest àmbit

En Miqui al pati exterior que tenen els pacients que hi ha a la Unitat Hospitalària Psiquiàtrica Penitenciària de Can Brians.

MANOLO GARCIA

augmentaria en 6,5 milions d'euros per als centres penitenciaris i de justícia juvenil. Així, el pressupost anual serà de 18,5 milions i a la tardor totes les presons de Catalunya tindran un equip permanent de salut mental, ja que la plantilla creixerà un 60% i s'ampliarà el nombre de llits. També s'implantarà un dispositiu d'acompanyament per a reclusos en règim obert, en llibertat condicional o en semilibertat. “Hem de garantir que la feina tingui una continuïtat al medi obert”, va afirmar el conseller de Justícia, Carles Mundó, que va subratllar la importància d'assegurar la reinserció. El conseller de Salut, Toni Comín, va afegir que es pretén “enfortir la dimensió del sistema de salut mental”. ■

AFERS SOCIALS

Reclamen 300 milions per a les residències d'avis

MARTA VALLS
BARCELONA

300 milions d'euros. És la xifra que agrupacions de residències d'avis, sindicats i patronal reclamen a la Generalitat per “dignificar el sector” d'atenció a la gent gran. Les entitats denuncien que des del 2010 no s'actualitzen les tarifes que l'administració paga per cada resident a les residències d'avis i per cada usuari de teleassistència a la llar.

L'estancament de les tarifes, asseguren des del sector, perjudica les empreses i les condicions laborals

dels treballadors, per això, sindicats i patronal s'han unit per reclamar més recursos. “L'aigua, la llum i el menjar són més cars ara que fa set anys, però, en canvi, el que rebem per usuari és el mateix”, expliquen des de l'Associació Catalana de Recursos Assistencials. Ahir van entrar a registre un manifest conjunt al Parlament català.

Salaris de menys de 800

Així, entitats, sindicats i patronal demanen una injecció de recursos per part de l'administració. Si l'aconsegueixen, hauran de repartir els diners perquè repercuteixin en

els beneficis de les empreses gestores, la qualitat del servei i les condicions laborals que denuncien els sindicats. “El conveni estatal del sector de les residències i la teleassistència marca que un auxiliar de geriatria cobri menys de 800 euros nets mensuals amb jornades de 40 hores setmanals”, diu la responsable de geriatria de CCOO, Helena Motos. Per canviar la situació també demanen la redacció d'un nou conveni català.

La consellera de Treball, Afers Socials i Famílies, Dolors Bassa, va respondre al col·lectiu amb l'anunci d'un pla per revertir la situació “d'ajustament i contenció pressupostària”. Segons l'ACN, es tracta

Una residència de la tercera edat en una imatge d'arxiu.

MANOLO GARCIA

d'un projecte de millora de la qualitat i la sostenibilitat de les residències de la gent gran, que inclourà una taula de diàleg per decidir les despeses, debatre els canvis de la nova llei catalana d'atenció a la dependència i implantar un servei d'atenció centrada en la persona en les residències assistides.

La consellera preveu arribar a un acord amb el sector abans que s'acabi l'any. Tot i això, adverteix que “els problemes de la crisi no poden solucionar-se de cop i volta” i ha destacat les inversions d'aquest any en 1.600 noves places i l'augment de la tarifa dels usuaris que tenen un grau moderat de dependència. ■